

ВИХОДНІЙ ЩОДНЯ РАНО

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-26.
—
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЙ.
—
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Дьялп. 27. безезня 1938

2) Блок непольських народів не можна трактувати рівноразно з національним блоком, а навпаки основним нашим змаганням повинна бути український національний блок, а його розширенням може бути блок непольських народів. Ідеологічна сторона блоку є дуже слабка. Тільки технічно він може увяляти собою велику силу, але тільки тоді, коли буде складатися з цілих, суцільних, об'єднаних більшість важливіших партій національних монолітів. Зовсім природно, що поляки будуть поборювати блок усіми силами і всіми засобами. Та коли він буде сумою національних блоків, то тоді не буде прогалини, якою втиснеться розклад, як з боку поляків, так і дрібніших непольських партій. Колиб сталося так, що блок непольських народів повстане не як сума і об'єднуюче завершення національних блоків, але як блок суцільних українських білоруських, німецьких і жидівських партій, то він буде кривий і собі паролки катастрофи. Тоді блок непольських народів став би страшицею не лише для польських, але і для українських непольських партій. Тоді посилялися би нападні шовіністичні тенденції. Тому УНДО пішло на службу німецьким і жидівським буржуазіям і т. д. Тому краще зрезукувати з блоку, як приходу приступити до його складати іншим партіям атакувальний аргумент проти Об'єднання;

3) Більшим рішенням аргументом за блоком є справа вибору україн-

ського представництва від Холмщини і Підляшся. Однак коли ми є такі слабкі, що власними силами не можемо там провести ані одного посла, то те представництво буде лише шукати. Тому доцільнішим було звернутися всю увагу на суцільну українську територію, ніж для сумнівних успіхів на Холмщині і Підляшші створювати собі труднощі в Галичині і на Волині.

4) Гарною річчю є допомагати іншим, але перш усього ми мусимо думати про себе, змагаючи до того, щоб якнайбільше число українських репрезентантів засіло в польських законодавчих установах, а не жидівських чи німецьких представників.

Приклад Волині в 1922 р. нічого не доказує. За п'ять літ дуже багато змінилося. Наші виборчі успіхи на Волині в 1922 р. треба завдячувати не лише бльокові, але й тій обставині, що поляки йшли тоді до виборів розбиті, а українці виступали однією завою. Тепер мабуть буде навпаки. До тогож треба рахуватися з настроями серед українського громадянства. Важко допустити, щоб після процесу Шварцбарта і політичних східно-галицьких жидів ті настрої були корисні для бльоку, який на ділі у нас був би бльоком українсько-жидівським. А ще важче допустити, щоб ті настрої були корисні для такого бльоку на Волині, де не лише є традиції діяльності Евалонія та де чуткішим, як у Галичині, мусів бути відгомін процесу Шварцбарта, але де також наступила метаморфоза жидівського елементу і то в напрямі перетворення його на чинник польонізації.

Ось так протиставлялися два погляди в справі бльоку непольських народів. Наш орган по суті заступав другий погляд, підкреслюючи вагу національного бльоку, хоч зі зрозумілих причин не висувано тоді всіх аргументів. Управу Об'єднання трактувала справу одного й другого бльоку рівноправно. І тоді, коли справа національного бльоку поступала вперед черепашинним кроком, а в дійсності не могла вийти поза вступні кроки, блок непольських народів завершено в приспіваному темпі як блок головних партій, полишавши відкритими до нього двері й для інших партій поодиноких народів. Але інші партії, головню соціалістичні, вхопилися цього довершеного факту, виставляючи його головною перешкодою для національного бльоку. Ясно, що аргументація радикалів була неспира. Вони взагалі шукали якоїсьбудь причини, щоб тим чи іншим способом відмовитися від бльоку (вониж самі до того перемовили з „Бундом“), але фактом є, що їм дано в руки не лише аргумент проти національного бльоку, але й головний агітаційний засіб проти Об'єднання. Аж з моментом закінчення бльоку наш орган почав його підтримувати, щоб не вводити ще більшого розгладу у виборчу акцію. Але з огляду на офіційну позицію і всіх інших українських партій це була Світова праця. Всі українські партії від радикалів до комуністів, всі польські чинники, всі „одиночки“ агітатори використали блок УНДО в інших непольських народах, а головню з жидами як головний таран проти 15-ки. Варто було читати лише доточкову літературу „Одинки“ на Волині, щоб зрозуміти, який аргумент необхідно дати їм в руки. До тогож годиться зазначити, що ані одна польська партія (ноза „ліберальні“ одинокі) не хотіла входити в блок з жидами. Навіть ППС не відважилася на цей крок, хоч разоділа на співзвуччя з німецькими соціалістами.

В тих умовах блок непольських народів фактично не був бльоком народів, лише найсильніших партій поодиноких націй. Але в територіально він був неповний, бо не обіймав зовсім зрозуміло, галицьких жидів, які стали тихими (а при селянських виборах навіть немовними) комбатантами проурядової „один-

ки“. Блок (з жидами) обіймав тільки північні землі, де вибори випали для нас вкрай катастрофально. Надії на жидівську допомогу на Холмщині і Підляшші завели на цілий ліній. Там тільки дробні жидівських голосів упали на 18-ку.

Блок непольських народів в тій

Кредитова політика Польського Банку.

Від моменту, коли в Надвірній Раді Із. П. засів представник американського капіталу, який одночасно є тихим фінансовим диктатором Польщі, кредитова політика цього головного емісійного Інституту Польщі стала незвичайно характерною для відносин, пануючих тут на під преважній діяльності господарського життя.

Як відомо, Польща відчуває дуже сильний голод на кредити не тільки для поширення продукції, але в першу чергу на підтримку її правильного функціонування. Проф. Крижановський ще два роки тому обчислював кількість цих потрібних кредитів на суму около 2 мільярдів зол. в золоті. Але заки закордон, з головно Америка, рідяться поблагословити Польщу таким золотим дощем, як це видно от напр. на відомій картині Тіпіяна — а покищо на це зовсім не заноситься — реальним є тільки питання, якої політики держиться Б. П. як господар цих сум, що наводяться або можуть знаходитися в його розпорядженні? Відповідь на це питання знаходимо в значайних білянсах Б. П. за останні місяці і в інших відомостях, котрі, правда доволі скупо, та проте від часу до часу появляються в пресі.

В осені мину. року, коли справа американської закордонної позички Польщі сталася фактом довершенням, Б. П., виключно одно із взятих на себе зобов'язань, перебіг підвишку свого акційного капіталу зі 100 на 150 міль. зол. Ponadto перебіг Б. П. сильну підвишку всіх інших своїх резервів. І так закупив він в останніх 3-ох місяцях в Англії золота за 200 міль. зол. і, як преса доносить, закупи ці далі продовжує. Постійно теж скуповує Б. П. чужу валюту. Таким чином білянс Б. П. за першу декаду лютого ц. р. виказує: суму 529 міль. в запасах золота і суму 639.6 міль. в запасах девіз, разом суму 1,168,600,000 зол. в характері т. зв. „чистого“ покриття. Дотичні цифри за першу декаду біжучого місяця є наступні: 536 міль. золота і 627.1 міль. девіз, разом 1,163,200,000 зол.

Якже виглядають супроти наведених цифр пасиви Б. П.? В минулому місяці обіг нот представляв суму 988 міль., а негайно платні зобов'язання суму 697.7 міль., разом суму 1,684,000,000 зол. Дотичні цифри в біжучому місяці є наступні: обіг нот сума 1044.8 міль., негайно платні зобов'язання сума 634 міль., разом 1,678,000,000 зол.

З наведених цифр отже ясно виходить, що покриття польської валюти під цю пору, замість вимаганих 40 проц., представляється у висоті 70 проц. Це покриття, яке дозволяє собі хіба самі найбагатші держави світу. Чи Польща може бути до таких держав зарахована?

Приглянімося ще й іншим позиціям білянів Б. П. Вексельний портфель представляв при кінці 1926 р. суму 321.6 міль. Та за цілий 1927 рік він зріс дуже незначно, бо в лютому 1928 р. він давав суму тільки 469 міль. зол. Білянс за першу декаду біжучого місяця виказує в позиції вексельного портфелю суму 475.2 міль. зол., отже зріст тільки на невеличкі 6 міль. зол. Позиція кредитів льонбардового в сумі 47.9 міль. є така незначна в Польщі, що навіть про неї говорити не приходиться. Взагалі, ми бачимо, що головна по правили економічній функції банкетного банку, себто „функція творення нового гроша“ (Geldschöpfungsfunktion) — в Польщі за цілий останній рік дала тільки суму около 150 міль. злотих, тепер зростає дуже поназу, бо на около 7 міль. в місяць. А тимчасом запас золота і девізів в Б. П. за цей самий час о 120 проц.

Так само майже цілком неужиточно дежить в скарбниці банку сума 140 міль., призначена на інвестиційний господарський фонд. З неї вилучено потребуючим тільки мінімальні суми. Подібно діється з наданними скарбовими, котрі уряд складає на біжучий рахунок в Б. П.

Зате на ринковій капіталізація нечужий голод, так, що пониніше проценто-

формі, в якій він існував, був наскрізь мертвим. Він не лише не приносив нам ніяких користей, але й значно зашкодив. Без бльоку ми були бийшли при виборах як не корисні, то на всякий випадок не гірше. Була це без сумніву тактична помилка, хоч і зроблена в добрій вірі.

н. стопа доходять до 30 проц. ба і 36 проц.

Нема жадного сумніву в тому, що Б. П. в своїй кредитовій політиці може без найменшої шкоди для валюти держатися курсу ліберального курсу, чим це діється на ділі. Тоді кредитовий голод населення міг би бути заспокоєний бодай в деякій мірі і цей факт дуже причинився б до оживлення господарського життя та дав би міліонам безробітних спрому заробітку. Чому отже так не є?

Прямий відповідь на це питання ми не знаходимо в ні одній із урядових заяв, хоча тепер, головню під час виборів, було їх багато. Та проте посередньо вона випливає з цілого курсу економічної політики санацийного уряду. А саме. Санацийний уряд всецільо стоїть під впливом американського фінансового дорадника, котрий є першим його вдохновителем на господарській діяльності. А тому, що господарське життя Польщі дуже хитке і удержується в стані „рівноваги“ тільки завдяки фактичній диктатурі однієї, то американський дорадник не потребує оглядатися на публичну думку і може дозволити собі на одно таке, на що при нормальних умовах ледви чи міг би собі дозволити. Ситуація в Польщі тому тепер дуже подібна до передвоєнної в Туреччині. Там теж білетовий банк держави і взагалі державні фінанси стояли під контролею заграничної фінансери, котра фактично правила інституцією „ette Publique Ottomane“ перш усього мала на увазі удержання курсу валюти Туреччини. І ця валюта справді була добра. Хоча зрештою держава коротала життя в нужді і в стані постійного примітивізму господарського. В Польщі під цю пору теж зустрічаємо обставини, де всі середники є спрямовані виключно тільки для підтримки курсу валюти — хочби й ціною здавлення решти діянок господарського життя. Тим і пояснюється парадокс позірно незвичайно сильно уфундованої валюти на фонді крайнього загального вбожества.

Що більше. В закордонній пресі появлялися вістки, з яких виходить, що й фатальний останній розпорядок польського уряду про вальоризацію митних оплат був зроблений на приказ американського фінансового дорадника. Останній слушно налякався небезпеки захитання валюти наслідком постійного дефіциту в закордонній торгівлі і тому подиктував урядові вгаданий розпорядок.

Тому й не дивувати, що чуткий барометр господарського життя, яким є закордонна торгівля держави — вже зареагував в Польщі на всі головні її урядові відрухи з останнього часу. Білянс закордонної торгівлі за лютий знов виказує недобір в сумі 72 і пів міль. зол. Ба, не тільки це. Він взагалі виказує зменшення як по стороні привозу так і по стороні вивозу. Вивіз виказує зменшення на 20 і пів міль. зол. Але в лютім розпорядок про вальоризацію митних оплат ще не обов'язував. Він зачас обов'язувати тільки з половини березня і його фатальні наслідки стануть видні шойно в білянсі за березень і в дальших місяцях. Шляком певно можна сказати, що закордонна торгівля Польщі сильно скоротиться і ледви, чи, не вважаючи на останню крайню міру, такі аспіє добитися надвишки.

На добарок — на горизонті появляється новий бюджет на рік 1928/29, який, слава Богу, виріс вже до суми 2 і пів мільярдів зол. Рік-річно бюджет Польщі росте на 600—700 міль. зол., не рахуючи зросту бюджетів на самоврядування і других соціальних тягарів. Не дивиться тому, що хоч урядова преса бє в аїтаври тріумфу, холодна дійсність є далека від цих рожевих картин, які малюють услужливі надворні піхлібники різної масті і породи. Марш! Пасуєдський видно сам найкраще знає, як є і тому мабуть він сам хоче тепер взяти керму господарської політики держави у власні руки. Так боляй голосить останні вісти з Варшави.

Д-р Павло Лисак.

І життя наддунайської „Січ“

Відчит проф. Боберського про Канаду

Вісник, 13. березня 1928.

Українське Акад. Т-во „Січ“ у Відні святкує цього року 60-літній ювілей свого існування і праці. Випадково прибув під цей час до Відня проф. Ів. Боберський з Канади і Т-во „Січ“ виклинувало його приїзд та попросило його, щоб він дав відчит про українців у Канаді. Цей відчит був сам по собі подією в житті Товариства.

Відчит, що відбувся в домі Т-ва при Тересієнґассе 15 був залучений із світляними образами в числі 102. Це були зникли, виконані проф. Боберським у Канаді, які давали образ життя українців у канадських провінціях Альберті, Саскачевані, Манітобі. Онтеріо і в Британській Колумбії. Світляні образи представляли уривки з життя українських фермерів та робітників, зниклих Українських Народних Домів, крамниць та церков, шкіл і бур, а також види канадських міст, загальних будівель-хмародерів і перекон. Дуже цікавою була карта західних провінцій Манітоби, Саскачевану й Альберті, які українські оселі були зазначені червоною барвою. Прелегент подав також статистичні таблиці про експорт збіжжя з Канади й імпорт у інших державах. Не менше цікавою була таблиця, як ростуть міста в Канаді, а яка вказувала, що при Вініпегу за 70 літ зріс на більше місто, як Львів за 700 літ. Інтересні були уяги прелегента про життя українських фермерів і робітників. На одному світляному образці було видно всі українські часописи, які виходять у Канаді, а виходять їх 13. Прелегент описав при тому утворення українців у Канаді. Дуже цікаві були уяги про прикмети англійців, які організують Домінію Канади, бо ті прикмети впливають на виховання і психіку українських переселенців. По думці прелегента наші емігранти зробили великий поступ і коли наша канадська еміграція вживає і дасть кількох економічних організаторів для Рідного Краю — то сповнить уже немалу задачу. Українські емігранти знають свій обов'язок для Рідного Краю, бо бачуть, як інші народи на еміграції, прим. німці, жиди, чехи, ірландці, повільно вивчають способи, щоб збільшити матеріальну повагу й економічну силу своєї країни. Потрясаючо діяла на присутніх зника найдавніших українських господарів, перших піонерів, що перед 30 і біля 40 роками приїхали до Саскачевану і своїми плугами і важким потом перекрили протягом кількох десятиліть солом'яні безкраї прерію в урожайні пшеничні землі. В 1927 році відбулося ювілейне торжество в їх честь у місті Канорі, на якому промовляв один із міністрів саскачеванського союму, що з повним призначенням висловлювався про пильність, освіченість і витривалість українського господаря. Як далеко пішов поступ українців, видно було із зниклих з місцевості Шандро в Альберті. Побіч вишенької, солом'яної покриття хатини, яку побудовано зареєстровано до Канади, стоїть горда одностороння вілла в англійському стилі. Це теоретична хата українського емігранта, що мав спочатку в маленькій, солом'яній крітій хатині.

Відчит проф. Боберського — зробив дуже вражіння на присутніх, які оцінювали сердечню думку про зазначений відчит. Голова Т-ва „Січ“ п. Ю. Вітовинський подякував проф. Ів. Боберському за його відвідини і відчит та просив передати привіт від Т-ва „Січ“ і від української колонії у Відні українському громадському в Канаді. Співучі ставили описи до прелегента питання, на які він коротко відповідав. При світляних машинах орудував Семен Бурко, якому голова Т-ва подякував теж за його труд і поміч, без якого відчит зі світляними образами був би немислимий. Це був перший відчит проф. Ів. Боберського про канадських українців зі світляними образами в Варшаві. Володимир Ягел.

Вже надійшла Остання Новина
на ВЕСНУ ІТО до Фри
Ант Увєра
До фінанс: в Тернополі, Дрогобичі,
Стрий, Рівнож, Тарнопіль.

Гак виглядає
оригінальне о-
пакування іма-
кин таблеток

Aspirin,
середника у-
спокійного
болі.

Вистерігайтеся безвар-
тисити наслідувати в
інших опікуванні. До
набуття у всіх аптеках.

Останні вісти.

СПРАВА АРЕШТОВАНИХ ПОСЛІВ.

Після перетримки випущено їх на волю.

Варшава, 27. III. 1928.

(Власна телефонограма.)

УКРАЇНСЬКІ ЗАСТЕРЕЖЕННЯ.

Пос. Ст. Баран протестує проти виключення української мови із соймових нарад і заповідає жалюче ви-...

Варшава, 27. III. 1928.

(Власна телефонограма.)

(ж.) Пос. Ст. Баран, як перший з українців в повзбучному порядку викликавши до зложення посольського приречення, так само українською мовою: „Приймаю“, а далі додає: „З огляду на те, що арт. 3. з регуляцій соймових нарад виключає із соймових розправ кожну іншу мову і допускє лише польську мову та що з огляду на те ми не маємо можливості скласти посольське приречення на рідній мові, себто на українській мові, заявляю, що Український Клуб зголосить відповідний проект зміни цього артикулу, а сьогодні ми є приимуємо до зложення приречення на польській мові“. Після того пос. Баран сказав посольське „слобуче“. Так усі українські послі спершу говорили по українськи „Приймаю“, а потім переходили на польську мову. Подібно складали приречення також українські послі в сенаті.

ВИБІР ПРЕЗИДІА СЕНАТУ.

Сенатор Мих. Галушинський віце-маршалком сенату.

Варшава, 27. III. 1928.

(Власна телефонограма.)

(ж.) Маршалком сенату вибрано 54 голосами сен. Шумінського з клубу 1-ї, проф. університету з Вильни, Віце-маршалком вибрано отці сенатори: Гайіч з 1-ї, бувш. мін. фінансів, 89 голосами, Поанер (ППС) 86 голосами і Мих. Галушинський 28 голосами. Так Український Клуб має віце-маршалка сенату, згідно з правилами секретарями нема українці, хоча по числу українців належить один секретар сенату.

Бурхливе відкриття сойму

Зустрічні оклики для марш. Пілсудського. — Гамір і замішання в соймі. — Погрози і поява мундурової поліції. — Насильне виведення послів зі салі. — Арештування трьох комуністичних послів та послів Л. Бачинського і С. Жука. — „Український Клуб“ заявляється на салі серед спіку „Ще не вмерла Україна“. — Відчитання відлучного письма і зложення приречення. — Застереження пос. Ст. Барана.

Варшава, 27. III. 1928.

(Власна телефонограма.)

Вся увага Варшави скупилася сьогодні біля відкриття сойму. В по-полудневих годинах перед соймовим будинком почали збиратися товпи народу. На соймовому будинку замаяв прапор. Вул. Вейською надтягають то одинцем, то групами нововибрані послі. В соймовій салі і в кульоварах великий рух. Галерія вщерть набита публікою. Заповнені льожи кореспондентів і дипломатичного корпусу. Серед дипломатів увагу цікавих глядачів приковує багрянниця новоіменованого папського нунція.

Рівно в год. 5.30 являється на салі маршалок Пілсудський в асисті своїх військових ад'ютантів. Члени уряду зібрані в комплекті. З моментом появи маршала-премієра розлягаються оклики: „Геть з фашистським урядом!“, „Геть з терором!“, „Верніть нам наші мандати!“.

Послі — „одиноковичі“ звортаються до комуністів горляють: „Скільки ви дістали грошей з Москви?“. Послі-комуністи відповідають: „Скільки ви дістали грошей на вибори?“. Гамір збільшується. Падають різні оклики. Марш. Пілсудський, який досі мовчав, погрожує словами: „Викину панів зі салі“. Ворожі урядові оклики змагаються. Марш. Пілсудський знову: „Викину панів зі салі!“. Гамір децю втишується. Серед загальної тишини маршал-премієр сідає на фотель. Ненадійно з лівої сторони кульоварів входить мундурова поліція під проводом мін. внутр. справ ген. Складковського. Поява поліції викликала великий гамір і бурю протестів. Поліція кинулася до послів, що передше кидали оклики і почала їх силою випроводжувати зі салі. Зпоміж виведених зі салі послів арештовано кількох, між ними трьох комуністів: Варського, Сохачького і Вроу та українських радикалів: Льва Бачинського і С. Жука.

Ця поведінка ще більше підограла пристрасті. Не вгадали ворожі урядові оклики. Послі-визволени і пепесівні кричали: „Ганьба!“

ВІДГОМІН ПОЯВИ ПОЛІЦІЇ У СОЙМІ.

Вражіння з кульоварів

Варшава, 27. III. 1928.

(Власна телефонограма.)

(ж.) В соймі, кульоварах ідуть живі розмови з приводу введення поліції до сойму. Послі зазначають, що це вперше від часу існування польського сойму зі 10 літ введено до законодавчої установи мундурова поліція. А вже просто сцудування викликає факт, що поліція явилася під проводом самого міністра внутр. справ і що він сам вказував рукою тлі послів, яких треба усунути. Загальною ажажалью, що ця оригінальна поведінка була великим тактичним промахом уряду. Також великий несмак викликали неперсбірні, крайню непарламентарні, виклики з посольських лав 1-ї і оплески, якими 1-ка стрінула появу поліції.

РОЗМІЩЕННЯ УКРАЇНСЬКИХ ПОСЛІВ.

Тенденційний вплив сойм. канцелярії.

Варшава, 27. III. 1928.

(Власна телефонограма.)

(ж.) Українських послів розміщено у соймовій салі ось так: Українських послів радикалів і селянських посадили на лівій побіч комуністів. Зате послів із Українського Клубу розміщено на правій побіч комуністів. Зате послів із У-Клубу разом з німцями і жидами помістив 1-кою з одного боку і шведо-поляками та Постою з другого. Таке розміщення українських послів переведено нарочно, щоб виключити „мисливий демонстраційний виступ“. Проти розміщення Українського Клубу на правій побіч 1-ї і сенатів зложено на соймовій канцелярії протест.

Українські послі не були присутні під час першого вибуху протестів, бо „Український Сойм. Клуб“ рішив був не брати участі в офіційній частині відкриття сойму. Та довідавшись про появу поліції в соймовій салі, українські послі негайно явилися на своїх місцях, співаючи „Ще не вмерла Україна“. Тоді польська лівниця почала співати „Червоний штабдар“. Співні продовжувалися якийсь час. Марш. Пілсудський: „Попереджую панів, що я серед галасу урядувати не буду і сойму не відкриваю“. — „Урядуйте, але без поліції!“ — кричить пос. Вижиновський („Визволені“).

Після того марш. Пілсудський відчитав відлучне письмо президента про відкриття сойму, закінчуючи його заявою: „В імені пана президента оголошую сойм відкритим“. Під час відчитування письма марш. Пілсудський стояв лише послі — „одиноковичі“ і члени уряду. Опісля приступлено до першого засідання з порядком наради: записування послів і вибір маршалка сойму. На передсідника покликав марш. Пілс. посла Бойка.

Перед приступленням до акту записування послів, Еремич (білорус) зголошує формальне внесення на відложення засідання з огляду на неприсутність виведених поліцією й арештованих послів. У формальній справі зголошується до слова пос. Возницький. Та покликаний предс. Бойко не дав нікому голосу і приступав до записування послів. Коли викликано до зложення приречення першого по азбучці українського посла Барана, після першого слова „Приймаю...“ (така є формула присяги), заявив він: „примувшений регуляційно і застерігаю собі зголошення наглого внесення про зміну регуляцій в тому напрямку, щоб допустити українську мову до наради в соймі“. Таке саме застереження склав потім голова „Українського Клубу“ пос. Дм. Левицький. Після формального акту, себто після зложення приречення, перервано засідання на одну годину.

УКРАЇНСЬКИЙ ГІМН І МАРШ. ПІЛСУДСЬКИЙ.

Варшава, 27. III. 1928.

(Власна телефонограма.)

(ж.) Українські послі зявилися на салі зі співом „Ще не вмерла Україна“. Однотимчасно польська лівниця затягла „Червоний штабдар“. Під час того поліція виводила зі салі демонструючих послів. Марш. Пілсудський реагував на український гімн нервовим постукуванням об стіл, раз-по-раз повторюючи: „Шхю!“. Але гамір і крик усе таки не вгавав.

ДАШИНЬКИЙ МАРШАЛОМ СОЙМУ.

Провал Бартеля. — Заява українських послів.

Варшава, 27. III. 1928, год. 11.45 а.

(Власна телефонограма.)

Висад першого голосування був такий: Дашинський (ППС) одержав 172 голоси; Бартель (кандидат уряду) 136 гол., Звезжиский (демонстр. кандидат есенді) 37, пос. Іван Дашинський (демонстр. кандидат українців) 28, Шилула (Сельроб) 13, Варшавський (комун.) 4, Біліх і незалежних карток віддано 49. Абсолютна більшість 196 гол. Супроти того приступлено до другого голосування. При другім голосуванні голосували 134 послів. Біліх карток віддано 36, важних 398. Абсолютна більшість 200. Дашинський одержав 206 гол., Бартель 142, Звезжиский 37, Шилула 13. Дашинський заявив, що вибір Дашинського означає андолом голосування. Зобов'язаний андолом голосування послі 1-ки грімляють міхалить зі салі. Лівні послі 1-ки кричать у сторону українців: „Ви його андолом!“ У відповідь кричить пос. Целевський: „То наша поліція протить пос. Целевський“. За послами 1-ки кадила один кандидат?“. За послами 1-ки

ВІДПОВІДЬ НА ДОКРИКИ

М-ра Кшиштофоровського, який хілово-залив на еспанській мові. До набуття у всіх аптеках і дрогуеріях. Ціна за фл. 425 гол. пів 240. У яких інтересі жадати виразно М-ра Кшиштофоровського який хілово-залив. Laboratorium chem.-farm. Mr. M. Krzyzstoforaki Tarnow, 38?

виходять також і в мін. давок члени уряду. Марш. Дашинський займаючи місце маршалка у промові заявив, що берегтиме права і гідності парламенту та що знає, що його урядовання не легке. Після того пос. Біттер (ком.) заперестував проти поліційних метод на пар. грунті. Пос. Возницький (Виза) зголосив протест проти нечуваного з історії парламентаризму безправства позаченого з насильним конституції, який було усунення поліцією на салі із сойм салі умандатованих послів. Пос. Загайкевич (укр.) протестує проти обмеження свободи представників українського народу і анасплювання конституції. „Ми не сподівалися, говорив пос. Загайкевич, зараз у першій хвилині бути саднами, як наших товаришів виносити відси на руках поліції. Зазначуємо, що ми є тут представниками 6-мільйонного великого українського народу та що не дамо себе залізати методами насильства перед обороною належних нам прав. (Рясні оплески на лавках українських послів і нах. меншостей). До протесту прилучується пос. Валіницький в імені Сельробу-лівниці і пос. Ладика в імені клубу україн. соц.-радикалів. Під час промови пос. Загайкевича приходить до різкої словної перепалки між сід. послом Шибком і пос. Хруцьким. Найближче засідання сойму завтра в год. 4. попол. буде присвячене виборів віце-маршалка і секретаря сойму.

ВРАЖІННЯ З ВИБОРУ ДАШИНЬКОГО.

Новий сойм жає доля його попередника.

Варшава, 27. III. 1928.

(Власна телефонограма.)

(ж.) Вже після першого голосування було видно, що маршалком буде обраний Дашинський. Вестак, коли оголошено остаточний вибір Д-го на маршалка, запанувала велика констернація. Відчувалося, що уряд першого дня існування нового сойму програє. При підрахунку голосів видно, що за Бартелем голосували лише 1-ка і Унія нем. заходніх, НРР-лівниця і кілька жидів. Всі інші та всі ті, на яких іше 1-ка рахувала, що вони в найгіршій випадку адержатися від голосування, перекинули голоси на Дашинського. Український Клуб голосував за Дашинським безумовно під вражіннями сцени з поліцією. Послі, які досі сумнівалися, чи голосувати за Дашинським чи адержатися при виборі, завадали собі питання, що буде, коли маршалком стане п. Бартель, коли першого дня існування сойму ще перел вибором маршалка на доручення уряду виводити на салю мундурую поліцію. Тому справедливо говорять у кульоварах, що головною причиною упадку кандидатури Бартеля було тих 14 поліція, які відважували свої функції на сойм салі. Над долею сойму залеє знак запиту. Здається, що жає його доля мундурую сойму та що уряд схоже одержати лише нові повноваження, а зрештою буде соймом нехтувати. Кажуть, що після першої побіди ППС польська т. ан. дем. лівниця все таки порозуміється з урядовою більшістю. Все те, що правда, важко передбачити.

ПРИСПІНЕННЯ ВИХОДУ „ДІЛА“.

Бажаючи подати нашим читачам якнайшкороші відомості, приспінити ми вихід нашого щоденника. Від вторинного дня „Діло“ з'являється в год. 6-й рані. На провінції буде вже наш щоденник в передполудневих годинах разом з польськими щоденниками щоденником. Однотимчасно з вторинним днем з'являтиме постійні телефонічні розмови з нашим варшавським кореспондентом І. Кедриним.

БІРЖА.

Американський долар 2.8000—2.8000
Лавандський долар 2.8130—2.8130, чехословацький долар 2.8130—2.8130, австрійський долар 2.8130—2.8130, французький франк 1.7175—1.7175, швейцарський франк 1.7175—1.7175, фунт стерлінгів 2.8000—2.8000, австрійський шиллінг 1.7175—1.7175

Досить глянути

на етикету баньки, щоби перекоонатися при купні Удального олію, чи дістаєтє
направду найчистіший, найсмачніший і найбільш видайний олій до їдженнє.
Тому купуйте

Олій до їдженнє Schicht NELSON!

НОВИНКИ

— **Арешти.** Дня 22. березня п. р. арештувала жандармерія п. Теслюка Михайла зі Стрия, народного учителя. Який шість місяців тому вернув з Чехословаччини і був від 24. листопада 1927 р. в господарсько-свіданій школі в Милославці учителем молочарства. За що його арештували невідомо.

— **Львівська хроніка.** Самовбивстві акти продовжуються. Жінка одного майора, підчас його неприємності, скоїла самоцид. і забилася негайно. Причиною — роздільні поведінки. 6 я сенсативі менше сумні і досить різкі. Нпр. з якої причини може у Львові трамвай зупинитись? Коли в цьому пасажирка привело на світ дитину. Весна такі справи блиско, коли бувають такі випадки у трамвай. — У Львові почала "урядувати" поліційна секція для боротьби з пічними металі. Урядовці цієї секції прагнуть і в день, приносячи різні сумніви "двері" піддають лікарським оглядам. Ці двері тапують по кабарегах і каварнях розскають не тільки "чар", але й бачили імпортовані в чужині.

— **Львів дістане нові трампаєві лінії** в грудні п. р. на такіх напрямку: від Льва Сапига через вул. На Байки, Набелка, Ленартовича, Пелітискою до Зітківської. Друга лінія: від Гетьманських вул. вул. Ягальовською, Зигмунтовською до вул. Городецької. Крім цього львівські трампаєві дістануть 10 нових ліній.

— **Темна хроніка.** На заліз. шляху Перемисько-Журинська два бандити грабили вагон: стріли поліція за ними були невдачі. — По 4 міс. в'язниці дістали два кучи в Варшаві Зусман і Яблонь, як у чортівському суді за хабарі напідплатили урядовцю з тротилового мополою. — Із Перемисля повідомляють, що в Лиховій арештували єврей. замінив урядовця Унгетера, який втратив своє призначення, бо мав у Галичині яких 20 в'язнів, на те, щоби від них видурювати гроші і етикетки.

— **Помилки сілної Теміди.** Віденська преса реферує сумну історію одного помилкового засуду левинної жінки Катерини Штайнер. Штайнерову засудили на смерть 4 роки тому як обвинувачену у вбивстві своєї сусідки Валог, також легкої думи. Підставою обвинувачення були погрози Штайнерові на адресу татко. Ніяких інших доказів, що Штайнерова задушила Валогову не було. Кару смерті перемінили на довічне ув'язнення, згодом на 7 літ. Адвокат Штайнерові торкнувся справи прикладно, доказуючи, що на сороці вбитої були сліди мушкетерських віг. І справді 4 роки пізніше на поліції признався добровільно син прокуратора Варшауер, що це він убив Валогову у присутності сексуальної ластави. Варшауер був тиним непорозумінням. Штайнерова випущена із в'язниці була аномальною людиною. Нині преса збирає для неї жертви.

— **Більше української книжки.** В-во "Червона Казина" вислало один примірник свого календаря із 1924 р. одному із наших земляків на Україну. Маємо перед собою звориний із Києва нахот із друкованим надписом французькою мовою: "Звертається як заборонене адміністрацією для пресоюх публікація".

— **Радянська театральна цензура.** Письменник Теодор Драйвер вернувшись із подорожі по СРСР подає такі факти про тамтешню театральну цензуру. Майже в усіх містах Радянського Союзу заборонені п'єси Шекспіра "Гамлет" і "Макбет", п'єси Шіллера, Ібсена, Стріндберга, такі п'єси Чехова, як "Вишневий сад" і "Три сестри", п'єси Гаштмана, Судермана та Шова. Про п'єси Ібсена та Стріндберга сказало, що вони на грубі; Шекспір виводить забагато королів, князів, аристократів, а за мало робітників. П'єси Гаштмана і Чехова надто сумні; троні Шова вдаряє за гостро в ідеї комунізму. У "Робітниках" Шіллера доданий пролог і епілог в революційно-комуністичною тенденцією. Також усі

твори, що звеличують радянське почуття і кохання — знехтовані.

— **Кінець мароканського гарему.** Французський уряд доконав великого діла із прикладом Мустафи Кемалі, що одним махом зліквідував багатовіковий гарем із султанинським гаремом. У Марокко, де на престолі сім повний молодий султан на місце Муллі Ясуфа, 18-літній Муллі Гаміда дістав у спадщину по своєму батькові згідно із традицією гарем із 250 алкошними жінками. Головному французькому резиденту Марокко Стегові адалось переконати молодого султана, що така кількість жінок за дорого для нього і для франц. уряду, який мусить виплачувати їм пенсію. Муллі Гаміда згодився на одну жінку, дошку одного значаючого мароканського достойника. Аж тепер він заявив, що хоче взяти собі ще другу жінку. На це франц. резидент сказав, що Франція згодиться навіть на три, остаточно чотири жінки, але не на більше. Тепер прийде хіба черга на інших провідників мароканських племен, що дої мають від 30-40 жінок. Не всі вони відступили так легко від традиції та звички як теперішній султан.

— **Світова вселенна.** У Золотунової святкували відтинення безпосереднього товарного зв'язку між Польшею і СРСР. — Президентом Португалії обрано Кармона... єдиний кандидат на це становище. — Померла в 62 р. життя Ніна Банг, перша жінка міністр у світі, що була в данській опозиції. Кабінеті від 1924-1926 р. міністром освіти. — Видаєть часопису "Бльзас-льотріг". Гайматістиме д-р Еріст із Берліна обвинувачений у протифранц. державній змові; його судитимуть у Кольмарі заочно. — У Нью-Йоркській підземній заміниці підложили один фрівер бомбу, під дошквою одного кіла, щоби... помститися на своїм сусіді. — Помер знаменитий астроном Мамідер у 76 р.; на протязі 46 літ він робив досліді над впливом сонячних проміння. — Троцький, Раковський і Радек утратили титули "академіків", членів Радян. Академії. — Московський жидівський державний театр їде на кордон з виставами. — Ліндберг заробив на своїм перелеті через океан 500.000 дол. — В Спол. Державах опеліли комісія шукає останків дорожньоюстюей рос. царської рідні, провадних там міжнародними опуканцями. — Група америк. капіталістів хоче налаштувати постійну воздушну комунікацію між Нью-Йорком і Лондоном. Цей перелат триватиме 48 годин. — У Манчестрі літак упав на діти і одну вби, а 4 поранив.

— **Друкарський чортик.** У втораційному числі "Діла" вкрався чортик помилка в четвертому уступі передової статті п. я. "На порозі парламенту". Перше речення четвертого уступу має звучати: "Тому то не треба дивуватись". У тексті пропущено "не", через що зміст цілого речення змінився.

— **Концерт Любки Колесси.** Звертається увагу публіки, що концерт Любки Колесси дня 29. п. м. в салі Лисенка зачинється о год. 8-ї ввечер. З огляду на konieczність удержання порядку в гардеробі просіть публіку прийти вчасніше.

Театри.

"Кооператива Український Театр" під дир. Н. Стадника (вул. Шашкевича): 31-го г. 7-30 веч. "Над Дніпром", опера Е. Форестіні.

Міський великий театр: 28-го г. 7-30 веч. "Заммерде місто", 29-го г. 7-30 веч. "Гамлет", 30-го г. 7-30 веч. "Гамлет".

Міський "Театр Новин": 28-го г. 8 веч. "Дівча з Пустити", 29-го г. 8 веч. "Леді Шін", оперетка В. Кольо (премієра), 30-го г. 8 веч. "Леді Шін".

КІНА.

"Аполло": "Крайцера Соната", "Палас": "Прийняти доми", "Лек": "Девон ширку", "Фатаморган": "Вулиця".

ОПОВІСТКИ.

Позір Бережанщина! Дня 1 квітня 1928 (неділя) в годині 11. в подуше відбудеться в салі "Наді" в Бережанах Провісний Конференція. Денний порядок: Провісний і лугові реферати, звіт з дотеперішньої праці читальні і лугів і їх завдання на майбутнє, справа влаштування Великого Повітового Свята в честь Івана Франка на червень 1928 в лугоним зв'язком, дискусія. Просимо Хвальні Виділи читальні і Ради Лугів вислати на ту конференцію по двоє делегатів з уповноваженнями на письмі. Просимо теж усі сусідні філії "Провісний" і Лугові Організації прислати на ту конференцію своїх відпоручників. Справа дуже важка. Вважася читальні і Луги точно явитись на конференцію — Виділі Т-ва "Провісний" в Бережанах.

Подяка. Отсін складаєши ширю подяку Високошрп. Отсін совітників Любомирів Білинському, паркові в Монастирських як і його достойній Родні, та Ви. п. Ізидорові Пісенькому, урядникові Епископської Консисторії в Станиславові за їх ширю опіку, трудно і кошти при достарчуванню харчі, книжок і часописей, підчас нашого 4-тижневого перебування у слідстві в Станиславові. — Станиславів 23. III. 1928. — Петро Лехман і Ілія Новицький, політичні в'язні.

ДРІБНІ ОГолоШЕННЯ.

ФОРТЕП'ЯН довгий, віденський в найліпшому стані, повна клавіатура на 1300 нот. продан. Ганал, Писудського 21, I. поз. 1774 3-5

БЮЖУТЕРІЮ, ЗОЛОТІ І СРІБНІ ВИРОБИ продає за готівку і на рати від десятих літ у цілм араківна фірма Іван Зельтентрайх, Львів, пл. Марійська 5. Купую бриланти, золото, срібло, плачу найвищі ціни. 72-2

Новий музичний катальог писала на бажання Книгарня Наук. Т-ва ім. Шевченка 1757 Львів, Ринок 10. 3-10

ДІВАНІ смирненські стрижени і ютові по фабричних цінах, БАНК, пл. Марійська ч. 5, I. поз. 1616 а 7-2

ЖІНКА старша, здорова, чесна, ошадна, добре розуміється на сільських і хатніх газдівстві, пошукує місце газдині, вул. Янівська 43 у п-ні Штуквої Львів. 1790 1-1

КНИГОВОДЧИКА з практикою за референціями. Платня після умови — прийме сейчас Повіт. Союз Кооператив в Ширні м. Львова. 1793 1-1

АДВОКАТ на провінції прийме на корисних услугах солідного конципента з провінціальною практикою від 15-го квітня п. р. есенціально скорше. Зголошення до 1. квітня до Адміністрації під "Провінція". 1795 1-2

НОВІ ноти В. Безкоровайний: Українські Думки VI, на скрипку, Сонати I, II, III, на фортеп'яно. 1793 1-5

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

Спеціаліст недуг легін, серця і жолудка

д-р Фелікс Ган
Львів, Городецька 46.

1058 Пересвітлення Рентеном. 19-24

Знаряди і машини рільничі "УНІГ"

давн. А. Венцкий Гравденц

Поручає репрезентація:

"AGRARIA" Адам Намінський у Львові

вул. Городецька ч. 25.

ПЕРЬМУТТЕРА УЛЬТРАМАРИНА

є безгладно найліпшою і найкандатишою фарбою до білля, вапна і малярських флей. Віданаєна на виставах в Брюсселі, Медіолані і Парижі золотими медаллями 1375 Сиріа до набуття. 11-2

ЗБАРАЖНИНА І ПОЗІР

Звичайні Загальні Збори

Товариства "Український Дім" в Збаражі відбудуться дня 9. квітня 1928 в год. 11 рано у власній доміції Т-ва в таких порядком нарад: 1) Відкриття Зборів, 2) Вибір провідника Зборів і призначення двоє секретарів, 3) Відчитання протоколу з попередніх Загальних Зборів, 4) Звіт Виділу з ведення діл і орудування майном Т-ва, 5) Звіт Надвірної Комісії і її внесок о уділення виділові абсолютній, 6) а) Вибір голови Т-ва на місце уступаючого д-ра Івана Кузьмича, б) вибір двоє членів виділу на місце уступаючих Осипа Берези і Павла Генка, в) вибір троє заступників виділових, г) вибір троє членів Надвірної Комісії і двоє заступників, 7) Ухвалення вписового і членської вкладки на 1928 рік, 8) Внесення і питання.

1-1 1791 ВИДІЛ
Збараж, дня 24. березня 1928.

Байцуйте насіння Успулюном
або
сухою байцою Успулюном
ІОСІФ КАРРАК
Львів, Косцюшки 18.

НАДІВІШІ ДІТОЧІ ВІЗКИ виконує **Е. КІК** Львів, Пасаж Миколаша. Виконує всі направи і вишиви. 1-10

НАЛЕЖНУ не лі провісний від А. Р. за до-тень складає на "Рідку Школу" С. Стасія. 1-1 1789

Загальні Збори

Спорт. Т-ва "Ропинка" у Бориславі відбудуться в неділю 8. квітня п. р. в год. 4. понол. в залах касина Народного Дому, після програми як слідує: 1) Визначення протоколу Заг. Зборів з року 1927, 2) Звіт з діяльності за рік 1927, 3) Вибір повоної управи, 4) Внесення. — За управління Волинський Михайло голова, Сущий Володимир секретар. 1-1 1792

Ширіть наш часопис!